

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. v tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIV.

V Ljubljani, 16. vinotoka 1881.

List 37.

Oblast katoliške Cerkve.

(Dalje.)

Apostoli so to službo opravljali tako, kakor jim je Zveličar bil naročil. Oni so besedo Božjo najpervo oznanjali po Judeji, za tem po Samariji, naposled po vsem takrat znanem svetu; bili so si svesti, da so le oni neposredni poslanci Božji, da jim je toraj sveta dolžnost, omenjeno službo zvesto opravljati. Sv. Lukež nam v zgodovini apostolov pripoveduje, kako so judovski zborniki zapovedali Petru in Janezu, da „naj nikoli več ne govorita in ne učita v ime Jezusovo; a Peter in Janez odgovarjajoč rečeta: Sodite, je li prav pred Bogom, da bi poslušala vas bolj kakor Boga; ne moreva namreč, da bi ne oznanovala tega, kar sva videla in slišala.“ Pri drugi priložnosti je zbor judovski djal vse apostole v ječo; potem jih dal pretepati, in pustivši jih je prepovedal učiti v Jezusovem imenu. Oni pa se na prepoved niso mogli ozirati, in sv. Peter je v imenu vseh tovarišev odgovoril: „Bogu je treba bolj pokornim biti, kakor pa ljudem“, ter „niso nehali v tempeljnu in po hišah vsak dan učiti in oznanovati Jezusa Kristusa.“ (Dj. ap. 4, 18; 5, 18.)

Čuditi se moramo apostolom, ki so v prvo bili tako boječi. Posebej sv. Peter je Jezusu zvestobo obetal, rekoč: „Če se tudi vsi pohujšajo nad teboj, jaz se ne bom nikdar pohujšal“ (Mat. 29, 33), in „ko bi moral s teboj vred umreti, nikoli te ne bom zatajil“ (Mark. 14, 31), „pripravljen sem s teboj iti v ječo in v smert“ (Luk. 22, 33); toda čez nekoliko časa se je prestrašil revne deklet ter zatajil svojega Gospoda, rekši, da ga celó ne pozná! A pozneje? Sedaj so vsi apostoli pripravljeni življenje zgubiti rajši, kakor da bi odstopili od svojega prepričanja.

V začetku so apostoli skerbili tudi za telesne potrebe vernikov. Jezus Zveličar nijednemu človeku ni pustil prošnje neuslišane; pomagal je v telesnih zadevah celó brez posebne prošnje, n. pr. takrat, ko je več tisoč ljudi nasitil z majhnim številom hlebov kruha in z nekaterimi ribicami. Po Jezusovem zgledu ravnali so njegovi namestniki. Bogatejši kristjani so namreč miloščino prinašali apostolom, da bi jo ti razdeljevali med potrebne reveže; mošnjo imel je Judež, izdajavec. Ali da bi svojo učiteljsko službo zamogli na tanko opravljati, so skerb

za telesne potrebe izročili izvoljenim diakonom. V sv. pismu namreč beremo, da so sklicali „množico učencev pa rekli: To ne gre, da bi mi besedo božjo opuščali in oskerbljevali mize; izberite si toraj, bratje, med seboj sedmero poštenih móž, kateri so polni sv. Duha in modrosti, da jih postavimo nad to opravilo; mi pa se bomo držali molitve in službe besedne“. (Dj. ap. 6, 2.) — Tako nam iz obnašanja apostolov ne bo težko sklepati, da so se oni cenili za nezmotljive učitelje ter so kot zmoto zametovali vsak nauk, kateri bi bil nasproten njihovem razlaganju. Oni so določevali v verskih resnicah, ako je tu ali tam v tem oziru nastal kak prepir; opravljali so krive misli in mnenja ter so zahtevali, naj vsi kristjani verujejo vse to in samo to, kar so učili apostoli. Tako n. pr. sv. Peter v svojem prvem listu (1, 12) piše, da so apostoli „evangelij oznanovali s pomočjo sv. Duha, z nebés poslanega“, da so toraj nezmotljivi učitelji božje resnice, ki jim se moramo podvreči v vsem, kar zadeva vero in življenje.

Tudi ljudstvo je apostole priznavalo kot poslance Kristusove. Vsak kristjan je njihove nauke imel kot nezmotljivo besedo Božjo. Sv. Filip n. pr. je po Samariji „oznanoval Kristusa“, a „ljudstvo je enega duha pazilo na to, kar je Filip pravil“ (Dj. ap. 8, 5), poslušavci so toraj bili vsi „enega duha“, niso se Filipu ustavljali ter mu ugovarjali. Če so gledé vere vstali kakšni dvomi ali prepiri, vselej so verniki vprašali apostole za svét, in kakor so ti razsodili, zoper to se kristjani več niso pritoževali. V Antiohiji n. pr. je nastal prepir. Nekteri verniki namreč, ki so pred kerstom se držali judovske vere, so drugim kristjanom začeli pridigati potrebo obrezovanja. Pavel in Barnaba sta se temu nauku ustavljala. Da se pa stvari enkrat za vselej v okom pride, „sklenejo, da zavoljo tega vprašanja Pavel in Barnaba pa nekteri drugi izmed njih odidejo v Jeruzalem k apostolom in ostalim starešinam“. Ko so poslanci prišli v Jeruzalem, „so se apostoli in starešine zbrali, da to reč presodijo“. Po posvetovanji vzdignil se je Peter in rekel: „Bratje! Vi veste — sedaj bo že blizo devet lét — da je izmed vas Bog mene izbral, naj bi pogani iz mojih ust slišali besedo evangelija ter verovali. A On, ki pozná serca, Bog, spričeval je s tem, da je sv. Duha dal njim, kakor tudi nam; v ničemur ni storil razločka med nami in med njimi, ko je po veri očistil njih serca. Zakaj toraj sedaj Boga skušate, da bi

učencem na vrat nakladali jarem, ki ga niso mogli nositi ne naši očetje, ne mi? Pač pa vsled milosti Gospoda Jezusa Kristusa verujemo, da bomo tudi brez tega jarma zveličani.“ Kaj so na to rekli ljudje? „Tedad je vsa množica umolknila“, pravi sv. Lukež. V istem s nislju je tudi sv. Jakob govoril. Potem so apostoli kristjanom v Antijohijo poslali posebno pismo, ki se končava z besedami: „Svetemu Duhu in nam je dopadlo, nobene bremena več ne nakladati vam, razven teh potrebnih reči: da se zderžujete malikom darovanega, in kervi, in udavljenega, pa nesramnosti. Če se boste tega varovali, bodete prav delali. Zdravstvujte!“ Kakšen vtis je pri kristjanih v Antijohiji naredilo to pismo? „Razveselili so se vsled tolažbe“, piše sv. Lukež. Sedaj so verniki vedeli, pri čem da so; prepir in razpor je prenehal. Zakaj? Ker so kristjani bili prepričani, da so apostoli to vprašanje rešili kot namestniki Jezusa Kristusa. (Act. 15.)

Cerkev se je vselej posluževala svoje pravice, da uči narode, bodi si to mogočnikom zemeljskim po volji, ali ne; kot sveto dolžnost je cenila, oznanovati evangelij, bodi si ljudem všeč, ali ne; bodi si, da ljudstvo verovestnike sprejema z ljubeznijo, ali jih preganja in zaničuje. „Gorjé meni, ko bi ne oznanoval evangelija!“ vzdihnil je sv. Pavel. Cerkev v verskih rečeh od te dolžnosti in pravice nikdar ni odstopila. Zatoraj veljajo besede, s katerimi je sv. Ambrož vprašal cesarja Valentinijana, rekoč: „Predobrotljivi cesar! Kedar si pač slišal, da bi v verskih rečeh bili neduhovniki sodili nad škofi? Ko bi škofa podučevali neduhovniki, kaj bi sledilo iz tega? Neduhovnik bi moral oznanovati vero, škof pa poslušati ter se od neduhovnika učiti. Če se pa ozremo na versto svetih pisem in starih časov, kdo bi zamogel tajiti, da so v verskih rečeh škofje sodniki kerščanskih cesarjev, a cesarji niso sodniki škofov?“ V neki pridigi pa uči: „Mi dajamo cesarju, kar je cesarjevega, Bogu, kar je Božjega. Cerkevne pristave imajo svoja bremena. Davek gre cesarju, cerkev Bogu. Nihče ne more reči, da se v tem razodeva pomanjkanje cesarju spodobne časti. More li se cesar bolj častiti, kakor s tem, da se imenuje sin Cerkve? Cesar je v Cerkvi, a ne nad Cerkvijo.“ Istega prepričanja bili so tudi drugi cerkveni očetje, pred vsemi pa nezmotljivi učitelj, kateri druge učnike po svetu pošilja oznanovat evangelij. Je li mar Kristus Pilatu ali Herodu dal oblast učiti? Je li svetnim vladarjem rekel: „Idite in učite!“ — Da Cerkev vodi sv. Duh, tega si je ona vselej, kakor apostoli, bila svesta, zatoraj je, kakor apostoli, vedno zahtevala verovati v njen nauk, in pokorščino mu skazovati, ter je tiste, ki bi učili inace (drugač) kakor ona, kot krivoverce izverglja iz družbe katoliških kristjanov. Verniki so takšne določbe spoštovali tako, kakor da bi bili Boga samega govoriti slišali. Po vsej pravici. Ako namreč učbena oblast, ki so jo imeli apostoli, ima obstati „do konca sveta“, to je jasno, da Cerkev mora imeti isto pravico, kakor jo nahajamo pri apostolih.

Za nas ni skrivnost tudi to, kako se je učbena oblast, ki so jo sprejeli apostoli, v Cerkvi razširjala. Kristus sam je za to poskerbel, postavivši zakrament sv. reda (mašniškega posvečevanja). Kakor Zveličar ni vsem svojim učencem zapovedal, po svetu iti ter seme njegovega nauka med neverniki sejati, ampak le svojim apostolom: tako v kerščanskih občinah smejo službo učiteljstva izverševati le tisti, ktere so apostoli za to postavili. Apostoli, ko so se ločili od ustanovljenih kerščanskih občin, niso jih puščali samim sebi, marveč so, kakor nam spričuje zgodovina, pobožne ljudi posvečevali v duhovnike, kateri so „kakor od sv. Duha postavljeni“ imeli pravico in dolžnost, „vladati Cerkev Božjo“. (Dj. ap. 20, 28.) Tako se je učbena oblast apostoljska po

zakramentu sv. reda presajevala od roda do roda, do dneva današnjega. Toda le v katoliški Cerkvi je ta nepretergana veriga verozakonskih učiteljev, začeni od apostolov do episkopov naše dobe. Iz tega sledi, da je le katoliška Cerkev od Kristusa dobila oblast učiti, da le njo vodi sv. Duh, da le ona razlaga čisto resnico, ktero naj bi vsled želje Zveličarjeve sprejeli vsi narodi po vsem obširnem svetu, in da je toraj naša dolžnost, poslušati in vbogati le katoliško Cerkev!

(Dalje sledi.)

Sveto leto pa spored saj enkrat v lednu.

(Dalje.)

Spremimo zdaj v duhu to pobožno dušo k spovedi in k sv. Obhajilu in pogledjmo, koliko popolnoma odpustkov se je ona vdeležila vsak pot, ko je stopila k mizi Gospodovi; kajti več popolnoma odpustkov se je zamogla vdeležiti vselej, kolikorkrat je prejela sv. Obhajilo. Tako med drugim od bratovšine Naše ljube Gospé vsak četrtek ali nedeljo; od bratovšine sv. Jožefa en dan v mescu, kterege si je sama izvolila; od storjene obljube velikodušnega djanja ljubezni, ki je v tem, da kdo ves zadostivni sad svojih dobrih del do konca svojega življenja in še celó to, kar bi drugi za nj po njegovi smerti storili, odstopi dušam v vicah; zamogla se je vsak pot, ko je prejela zakrament sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa, popolnoma odpustkov vdeležiti; ravno tako tudi od molitve: „Glej, o dobrotljivi in naj slajši Jezus...“ *)

Imela je lepo navado vsak teden k apovedi, in sicer, mislimo si, mesca kimovca te-le dni:

Pervi teden v nedeljo, drugi teden v torek, tretji teden v četrtek, in četrti teden v soboto. Vse te dni gre tudi k sv. Obhajilu in razun teh dni tudi še drugi teden v ponedeljek, tretji teden v sredo in četrti teden v petek.

V nedeljo prvega tedna se je vdeležila treh popolnoma odpustkov in sicer od bratovšine Naše ljube Gospé, od velikodušnega djanja ljubezni, in od molitve „Glej, o dobrotljivi... Jezus.“

V ponedeljek drugega tedna bi se bila zamogla vdeležiti dveh popolnoma odpustkov, in sicer, od velikodušnega djanja ljubezni in od molitve „O dobrotljivi in naj slajši Jezus...“; pa se ni vdeležila, če tudi je bila pri sv. Obhajilu itd. Zakaj ne? Ker ni bila pri spovedi med časom od prvega do osmega dneva, ali med časom od nedelje do nedelje. Morala bi bila zopet priči k spovedi, če prej ne, vsaj že v nedeljo drugega tedna; ker pa tega ni storila, ampak je prišla k spovedi še le v torek drugega tedna in je toraj od ene spovedi do druge preteklo več kakor en teden, to je, več kakor osem dni *), se po papeževem določilu 15. grudna 1841 popolnoma odpustkov ni vdeležila.

V torek ravno tega drugega tedna vdeležila se je dveh popolnoma odpustkov in sicer od velikodušnega djanja ljubezni, in od molitve „Glej, o dobrotljivi...“, če tudi je od prejane do te spovedi preteklo več kakor en teden; vdeležila se jih je po papeževem določilu 6. oktobra 1870, ki pravi, da spoved in sv. Obhajilo se zamore opraviti ali na tisti dan, ko se kdo želi od-

*) Gl. „P. Maurel's Ablasse“, str. 107 in „Odpustki“, spisal P. Sajevec, str. 95.

*) Prav za prav bi se moralo reči „sedem dni“; pisava „osem dni“ je prišla v navado po bukvah, kjer imajo pisatelji navado mesto „teden“ reči večji del le „osem dni“.

pustkov vdeležiti, ali pa tudi že prejšni dan in sicer obojno skupaj, spoved in sv. Obhajilo, ali pa spoved prejšni dan, sv. Obhajilo pa na dan, na katerega so podeljeni odpustki, katerih se želi vdeležiti. Vdeležila se je teh dveh odpustkov, ker se za njih vdeleževanje spoved in sv. Obhajilo tirja, kar je tudi opravila.

Kaj pa v sredo tretjega tedna, koliko se jih je vdeležila? Škoda, da nobenega ne; če tudi je mislila, da se bo s tem sv. Obhajilom vdeležila treh popolnoma odpustkov v sredo, v četrtek pa enega; kajti bila je v sredo pri sv. Obhajilu in molila ta dan trikrat po pet očenašev moliti.

(Dalje nasl.)

† Č. g. Anton Pintar, bivši fajmošter Zaliloški.

(Nekoliko črtic iz njegovega življenja.)

„Grob nemilo zine
In angelj iz sveta mine.“
Slov. pesem.

(Dalje.)

Rajni je zadnja leta pogostno bolehal. Dovoljeno mu je bilo zaradi tega že pred kakimi 4—5 leti, da sme stopiti v stalni počitek. Ker je bil vendar pozneje zopet nekoliko okreval, ostal je prostovoljno v službi. In ker je resno mislil ravno zdaj na zidanje omenjene hiše, gotovo moral se je sam čutiti še dovolj krepkega. Dne 19. junija, t. j. 11 nedeljo po Binkošti, opravljal je še vso božjo službo, in po večernici se pogajal z nekimi delavci za zidanje nove Suške hiše. Bil je proti večeru nenavadno dobrovoljen, hotel iti se sprehajati, pa mali dež mu je bil to zabranil. Večerjal je po navadi, opravil z družino skupno večerno molitev po lepi domači navadi, in na videz zdrav legel k počitku. Ob kakih polih dvanajstih napadla ga je hipoma stara bolezen (morala je biti najberž kaka serčna napaka), in tako hitro je šlo po njem, da duhovne pomoči, iz Železnikov ali Sorice klicane, ni bil več pričakal; kajti v pičli uri prenehalo je biti serce blazega moža, duša pak je šla pred Stvarnika, kjer je, tako za trdno upamo, lahko dala odgovor od svojega časnega, pa tudi duhovskega hiševanja. — Truplo ležalo je na mertvaškem odru 20. in 21. rožnika; zadnji dan tedaj ravno v praznik sv. Alojzija, kar se je prav lepo vjemalo in strinjalo z angeljskim življenjem blazega pokojnika. Ta praznik je namreč rajni s šolsko mladino vselej spodbudno obhajal; vravnal večkrat v ravno ta dan otroško prvo sv. obhajilo, in nekako kakor v povračilo za to jemalo je, bi rekli, ta dan mertvo njegovo truplo slovo od svojih ovčic.

Pogreb je bil 22. rožnika zjutraj ob 10. Ker so se prečastni starološki gosp. dekan Matej Kožuh ravno odpravljali k romanju v sv. Rim, so mertvaško opravilo vodili č. g. Soriški župnik Anton Jamnik v nazočnosti še drugih 5 gg. duhovnikov, 1 bogoslovca in 2 učiteljev, ter velikega števila zbranega občinstva. Pokopan je rajni sicer serčno želel biti v osredju Suške cerkve, in je to izrazil tudi v svoji poslednji volji; vendar z dostavkom: „z dovoljenjem duhovske in deželske gosposke“. Od deželske gosposke bi se bilo to dovoljenje javaljne doseglo; dvomljivo je bilo pa tudi, ker Suška cerkev stoji na sinjem robu, bi se li bila zamogla skopati dovolj globoka jama. Položen je bil toraj k večnemu počitku pred veliki križ zaliloškega pokopališča tik na stran njegovega brata Janeza, ki je enako ranjkemu tudi vsikdar lepo in nedolžno živil, in le 7 tednov pred njim se preselil v srečno domovino unkray groba.

Po zagrebu in odpetem Benediktusu so v. č. g. župnik Jamnik spregovorili do zbranih kratke, pa tehtne besede, kako je rajni, katerega mertvo truplo je ravno kar zagrnila hladna zemlja, povsod in vselej goreče delal za čast Božjo in za zveličanje sebi izročenih duš; da so ga pri vseh delih in opravljenih vodili vselej le blagi nameni; kako je bil zlasti iskreni častivec prečiste Device Marije, kar bo pričala nova cerkev v Suši vsim prihodnjim rodovom. Djali so, da kakor si je rajni s tem postavil neumerljiv spominek, tako ga postavi tudi vsaki faran lahko svojemu bivšemu g. fajmoštru v svojem sercu s tem, ako si prizadeva, po njih naukih tako živeti, da bo vsem enkrat poslednji dan vstajenja tudi vesel dan večno-srečnega zopetnega videnja in skupnega vhoda v sv. raj! Marsikaka svitla solzica se je uternila med tem govorom nazočim iz oči, ter porosila pokopališna posvečena tla. Konečno je zapelo še domače pevatvo milo pesem „Jamica tiha“ kot v vošilo večnega miru svojemu ljubljenu bivšemu dušnemu pastirju.

(Konec nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Redovnice „Pomočnic vernih duš v vica“ v Kini in njih delovanje l. 1881. — Poroča dr. Ant. Jarc. [Dalje.]) 3. Sirotišnica je v pravem pomenu naprava svetega detinstva, kjer se navadno nahaja 172 do 180 otrok vsake starosti; detišnica, delavnica, in pri bolj odrašenih sirotah obdelovanje zemlje, izdelovanje volnine in naprava obleke, to vse obsega sirotišče. Detišnica sprejemlje otroke, prinašane od vernikov ali celo od poganov. Čestokrat prestopajo te stvarice že prej toliko, da pridejo v napravo le, da prejmejo sv. kerst in se preselijo v nebesa. Prinašajo jih nam v borih koših, v katerih so nakopičeni včasi po 2, 3, ali tudi njih več. Preteklo zimo nam prinese pogan svojo majhno 3letno hčerko; mati je bila bolna, oba pa siromaka, ne imajoča, s čim se preživiti, on sam tako suh od merzlice, da se je komaj komaj na nogah deržal. Dete je bilo tako nežno, da skoraj nismo mogli verjeti, da bi ga oče hotel v resnici oddati, ali pa da mora imeti kako telesno napako; toda nič tega ne, sama revšina bila je vzrok, da se znebi hčerke, ktera je pri nas zadobila kerstvo in gotovo tudi družih gnad. Bratec njen, star le nekoliko mesecev, je prišel zdajci za njo; terpel je še več, tudi njega smo kerstili in izročili neki keršanski družini, ki ga je sprejela za svojega otroka.

Drugi dan precej pozno zvečer nas pokličejo v sprejemno sobo, dva kristjana namreč prineseta ubogo slepo deklico, ktere so se hotli starši znebiti ter jo umoriti; kristjanje pa jim ubranijo, rekoč, da naj se prinese k nam, ki jo bomo gotovo sprejeli. To se je zgodilo, in revše vživa tu srečo, kakoršne ni prej imelo.

Včasi grejo stare poganke poiskati proč verženih otrok, in jih nosijo nam; kako majhno plačilo jih spodbada k temu dobremu delu; včasi jih kupijo pobožni kristjanje v poganskih zavodih, da jih potem nam prinesó in prepričali smo se že večkrat, da tudi verski nagibi jih zraven vodijo, ker kupljeno dete se nam pošlje ravno kak praznik, ali ker želi, da bi jim ozdravel kak ud v družini, in da bi toliko lažje to dosegli, darujejo prerojeno dete Materi vse milosti.

Ne prinašajo nam pa samo prav majhnih otrok, prinesó tudi nekterikrat po 10., 12letnih revčkov, kateri marsikterim nevarnostim in bridkostim odtegnjeni, v sirotišnici razun keršanskega poduka in kersta najdejo družino, zavetje in varnost. Več otrok je tudi od poganov s kristjani zaročenih, ki stopijo v vstav, da se učé

in vodijo dela in se pripravljajo za družinsko življenje, so nekaj časa v sirotišču, se povernejo in nesó med svoje sad dobrih zgledov, ki so jih pri nas bivajoči vidili.

Naša delavšnica ima kacic 50 deklic od 5. do 10. leta. Vse so tako rekoč gojenke naše hiše in zaradi njih nedolžnosti in dobrega duha smemo od njih veliko veselega za prihodnje pričakovati. Kajti, dasi tudi še majhne, vendar delajo veliko in nekatere res toliko, da zamoremo precej težavne dela sprejemati za vnanje ljudi, in to nam nekoliko pomaga pri brezštevilnih potrebah našega sirotišča, ki šteje mnogo bolnih, slepih, hromih slaboumnih in blaznih. Nadjamo se, da ljubi Bog bode nekatere izmed otrok naše delavšnice zvolil za-se; večina kaže posebno dobro voljo in pobožne želje kljub svoje mladosti. Pri prvem sv. Obhajilu niso še bili ti otroci, pripravljajo se pa večidel pod vodstvom ene naših kineških redovnic, ki ima poseben dar pripravljati za to imenitno opravilo.

Zmed starejših se tiste, ki so zdrave in zadosti močne, pečajo z vertnarstvom, ali z izdelovanjem volnine, ali se učé delati oblačila. To vse je potrebno za polno odgojo kineške žene na deželi, ker navadno gojenke postajajo žene poljedelcev; tako se jih je v 18 mesecih 8 pomohlo in 5 jih je obljubljenih čez 2 ali 3 leta. Zaročenih se silno veliko oglasi v napravo, moramo toraj jim odreči marsikterikrat ali za kasneje jim obljubiti. Doslej so bile te zveze dovolj srečne in tudi za naprej smemo se tega nadjati. Časoma povračajo se take mlade žene v sirotišče, ostajajo tu nekoliko časa, ker se jim tu zdi kakor doma.

Za doto dajemo deklicam polno omaro, toda ne denarja, temuč v omari je obleke za več lét. ... Pridevajo se tudi pobožni spominki, podobice Kristusa, kotliček za blagoslovljeno vodo, da z njimi sobo zaljšajo in se spominjajo sprejetih naukov. (Očitno je, kako dobra in primérna je taka naredba, da se keršanstvo vedno bolj razširja med pogane.)

(Dalje sledi.)

Iz Ljubljane. Čast. redovnik br. Kazimir iz Banjaluke je prosil v „Danico“ sprejeti, kar nasleduje.

Zahvala in prošnja.

Mnogo so nam bogoljubni in miloserčni Slovenci pripomogli, da nam je bilo moč samostan in sirotišnico „Marija Zvezda“ pri Banjaluki razširiti in vzdržati. Bog tisočero poverni usmiljenim dobrotnikom nam skazane dobrote! Pa zopet smo primorani ubogi redovniki Trapisti poterkati na usmiljene serca Slovencev. Mislimo namreč nov samostan in cerkev blizu Travnika v Bosni ustanoviti in zosidati. Vse cerkvene predstojnike in duhovne pastirje sploh ponižno prosimo, da bi nam na pomoč prihiteli, nas pri izvršitvi blazega namena podperali, ter nas ljudstvu priporočiti blagovolili. Vsak tudi naj manjši dar hvaležno sprejema naš samostan v Marija Zvezdi. Upamo, da bo tudi „Zgodnja Danica“, ako ji kdo kak dar pošlje, rada darove sprejemala. Naj bo vse Bogu na čast in v častni in večni prid našim zapuščenim bratom Slovanom v Bosni.

Fr. Kazimir,

trapist v Marija Zvezdi pri Banjaluki.

Pristavek. Častiti Brat Kazimir Benek, Notranjec iz Ternovega, poprej trgovski pomočnik, zdaj redovnik Trapist v Banjaluki v Bosni, je poslednje leta študiral bogoslovje v ondotnem samostanu in prihodnjega mesca oktobra bode od milg. škofa Strosmajera v Djakovem za mašnika posvečen. Potem se podá v Busovac blizu Travnika in bode s pomočjo Božjo ondi zidal novo cerkev in samostan. Potrebna zares je ondi

nova cerkev in samostanska naprava, ker v Bosni je malo cerkev. Še posebno veselo je pa to, ker čast. Br. Kazimir meni, da bodo oo. Trapisti v Bosni iz Rima dobili privoljenje za dušno pastirstvo ter bodo ubogemu ondotnemu ljudstvu pomagali na vse strani: učili jih bodo Bogu zvesto služiti, pa tudi delati. Tudi mašniki tega reda najmanj po dve uri na dan opravljajo navadne kmetijske dela.

Zares čast je tudi za našo deželo, da se je verli Br. Kazimir tako povzdignil ter iz prostega trgovskega pomočnika postane Pater in častit mašnik, in to v malo letih. Lepo je tudi slišati, da je precej Kranjcev v tem samostanu v Banjaluki; potrebujejo pa še dosti — delavcev: zidarjev, tesarjev itd., se vé, da tudi duhovnov. Moramo tukaj pa todi neko gnjilobo današnjega okuženega časa razodeti. To namreč, da tudi študentov iz naše dežele je prišlo v poskušnjo že več, pa niso za rabo, ker ni stanovitosti in značajnosti. Kake mesce ostane dijak, pa jo popiha — ne mara zato, ker mehkužniku pečene pure v usta ne letijo; nima značajnosti in ne stanovitosti, ker ga je meščanski zrak okužil in je na šolskih klopéh pozabil, da „nebeško kraljestvo silo terpi in le silni ga bodo na-se potegnili“. Se vé, da nekaj je vzrok tudi to, ker naj več del blezole taki poskušajo v Bosni, kateri so sicer iz šol bili izbaceni in morda menijo, da v samostanu bodo lepo čičali pa jedli; ali tega ni v nobenem samostanu, še najmanj pa pri Trapistih, — pa tudi v nobenem svetnem stanu ne; kdor hoče svoje dolžnosti spolnovati in človeštvu koristiti, sebe pa zveličati, se mora potiti in delati. Ker je pa današnji svet ves zrak z laži-svobodo okužil, je tudi velik del mladine zgodaj zmehkužen ter je nespoben za resne misli in resnobne djanja. Posebno pa gospoduje pošastna vraža, da v posvetnih stanovih zamore človek živeti kakor živinče, po vsih strastih in počutkih, „sicut mulus et equus, quibus non est intellectus“; zato se tudi mnogi umikajo duhovskemu stanu. Pa to ni res; zatajevanje in krotenje je povsod potrebno in kdor si ne zná sam jarma na vrat devati, mu ga dene vsevladajoča previdnost Božja, — pa ta je žezezen in vse drugač težak memo unega, kteremu se sam podveržeš. Prašajte take, ki so skušeni. Vred.

Na Igu, 4. kimovca 1881. — Fara Ižanska je preteklo nedeljo obhajala posebno veselo slovesnost: vmetovanje, inštalacijo, svojega novega župnika čast. gosp. Jakopa Dolenca. Priprave za vreden in dostojen sprejem delale so se že nekaj dni poprej; v soboto, dan prihoda novega g. župnika, pa se je oblekla vsa vas v praznično obleko. Postavili so se mogočni, z zastavami lepo okinčani mlaji; ob cesti naredil se je ob obéh straneh drevored, ozališan z venci, cvetličjem in zastavami; postavili so se na raznih krajih slavloloki s primérnimi napismi itd.

Okoli četrte ure v soboto začne ljudstvo prihajati in se zbirati ob vhodu v vas, tudi šolska mladina je tam čakala; kar začnó padati debele kaplje in hud naliv vse razkropí. ... Pa kakor da bi se obnebe premislilo, in bi se tudi ono hotlo radovati s farmani, dež v njih veselje kmalo poneha, in prijazno solnce se veselo prikaže, ter oživi in oveseli vse. Zopet se vse vversti, ter željno pričakuje svojega novega pastirja. — Kmalu zagromé možnarji in zvonovi se veselo oglašé, oznanujoči, da se bliža željno pričakovani, kateremu veljá slovesnost.

Ko se pripeljejo čast. gosp. župnik iz Ljubljane, spremljani od več častitih gospodov, ustavijo se kočije na koncu vasi, ter gospodje stopijo iz vozov. Zbrani farani pristopijo in častljivo pozdravljajo gosp. župnika; nato tudi belo oblečena učenka, v roki deržeča

krasen, dragocen šopek, novega gosp. pastirja v imenu šolske mladine prav serčno pozdravi v ličnem govorčku in pravi k sklepu:

„Obljubim Vam, prečast. gospod župnik, v imenu šolske tu zbrane mladeži, da se bomo vsikdar po Vaših naukih ravnali in vedno tako obnašali, da bomo vedno bolj vredni Vaše ljubezni!“ Nato jim podá lepi šopek, proseč, naj bi ga sprejeti blagovolili.

Gospod župnik na to odgovorí, da jim bode mladina vedno ljuba in mila, in pomika se cela versta med veselím priterkavanjem in mogočnim streljanjem skozi lepo ozališano ulico proti farni cerkvi, katera se je bila tačas že vsa napolnila pobožnega ljudstva. — Pri vratih pričakovala sta oč. gg. kaplana novega g. župnika s štolo in kropilom. Med tem, ko se g. župnik podajo na prostor, nalašč zato pripravljeni, počastit presv. Rešnje Telo, pojó na koru primérno pesem. Opravili so gosp. župnik med asistenco litanije z blagoslovoma, in potem se vernejo k svoji lepo olepšani duhovski hiši, ter se pred vhomom vsim nazočim za priserčni sprejem ljubeznjivo in priserčno zahvalijo. Gromoviti klic „Slava!“ je sledil na njih besede. Žvečer prižigal se je pred farovžem in drugod umeteljni ogenj. —

Drugo jutro zgodaj naznanja mogočno pokanje možnarjev in veselo priterkovanje faranom, da se je zaznal za nje veseli dan. — Že pred deseto uro bila je cerkev tako natlačena domačega in ptujega ljudstva, da se ne spominjamo tolike guječe in toliko ljudstva v njej. Ob desetih pelje 14 družih duhovnih pastirjev gosp. novega pastirja v cerkev, in po odpetem „Veni sancte Spiritus“ prečastiti častni kanonik g. dr. Klofutar živo sliko dosedanje delovanje novega gosp. župnika, pojasnuje dalje v krepkem govoru: „Zakaj nam Bog duhovne pošilja“ itd. Po pridigi služi g. župnik prvič sv. mašo za svoje nove ovčice. Poslednjič po odpeti zahvalni pesmi podá se častita družba z gosp. župnikom v njegovo, vso prenovljeno duhovsko hišo.

Pri obedu, katerega se je vdeležilo nad 50 oseb, vladalo je naj priserčnejše in ljubeznjivo veselje. — Med obilnimi napitnicami so gosp. župnik nazdravili na prečastitljivega gospoda patrona, knezoškofa; na gosp. pridigarja, na g. prošta dr. A. Jarca, g. stolnega župnika kanonika Urbasa, na mnogo nazočih prečast. gospodov, kakor tudi od družih na gospoda župnika in druge. — Popoldan opravili so gosp. prošt med obilno asistenco pete litanije.

Sedaj, ko končujemo dopis, ter ga spravljamo v kroniko fare Ižanske, želimo gosp. novemu župniku, da bi srečno paali svoje ovčice, da bi nobene ne zgubili, temuč se z njimi vred zveličali. „Ad multos annos!“

Pod Čavnom. (O rimskem popotvanji. [Dalje.]) Ostali smo zadnjič pri katakombah sv. Kalista. Ko te, kakor sem zadnjič omenil, obiščemo in si še druge znamenitosti zunaj mestnega zidovja ogledamo, vernemo se skoz „Porta Ostiensi“ zopet v mesto proti našemu stanovanju. To je bilo v sredi mesta, na tergu „Panteon“ imenovanem. V začetku stanovali smo trije goriški duhovni v „hotelu Roma“, kjer nas je bilo romarjev z biskupom Strosmajerjem okoli 300; pa že drugi dan smo jo pobrisali v drugi hotel (lokando). „Panteon“ je ime cerkve, ki je na tem tergu, in se imenuje od tega, ker je bila v začetku posvečena vsem poganskim bogovom, to je, malikom. Veličastni ta tempelj je naj starejši hiša Božja v Rimu — in na celem svetu. Postavil jo je že 25 lét pred Kristusom Agrippa, zet cesarja Avgusta, tistega, ki je popis ljudstva napovedal ob času Kristusovega rojstva, stoji toraj že 1900 lét! Še dandanea vidi se razločno na občelji (fasadi) napis: „M. Agrippa L. F. Cos. Tertium Vicit“. Ta tempelj je tako močnega in

terdnega zidovja, da pri vseh vojskah, homatijah, požarih in pri vsem razsajanju ljutih sovražnikov in divjih barbarov, ki so v teku časa večkrat v Rim priderli, še vedno terdno stoji. Tempelj je popolnoma okrogel, zidan v podobi kuplje, z enim samim odpertim oknom v sredi svinčene strehe, in od starosti zunaj ves črn. Zob časa, ki polagoma vse zglođa in sila sovražnikove roke pozná se mu okoli in okoli; ima pa vendar pri vsem tem nekaj posebnega na sebi, kar oči močno na se vleče. Meri na dolgost in širokost po 42 metrov, na visokost pa 95 — ravno toliko toraj kakor kuplja sv. Petra; kar je Panteon na tléh, to je kuplja Petrova na verhu strehe. Misli si tu, dragi bravec, ogromnost te kuplje, ki se čez vse mestne hiše in zvonike kakor kraljica Rima veličastno proti nebu vzdiguje, da je povsod po mestu vidiš!

Panteon je delo kolosalno na vse strani. Verhu fasade prizidal mu je slavnoznani mojster Bernini dva mala zvonika, ktera pa tempeljnu veliko njegove lepote jemljeta. Znotraj je tempelj prav okusno izdelan in ima prostora za veliko tisoč ljudi. Okoli in okoli stojé krasni altarji, tako, da tam, kjer so nekda stali vsakoveratni maliki (bilo jih je vseh čez 30.000!), stojé zdaj ginjive podobe svetnikov, pred kterimi se ne več kamnitim mustim bogovom, ampak čast skazuje večnemu živemu Bogu in njegovim svetnikom. Čudna pač previdnost božja! Nezapopadljive so Tvoje poti! V tem tempeljnu je shranjenih neštevilno svetinj, kosti in trupel sv. mučencev. Sv. Oče Papež Bonifacij IV dal jih je, kakor se bere, sim pripeljati iz podzemeljskih jám in rakev na 28 vozéh.

Čudno se nam je zdelo, da si je ravno ta tempelj za svoj počitek zvolil Viktor Emanuel! „Das ist auch eine Fügung Gottes“, bi rekel Nemec. Počiva blizo stranskih vrat. Ali nad njegovim grobom nismo drugega vidili, kakor nekaj suhih in še precej umetnih raznospletenih vencev z dolzimi popisanimi trakovi, razobešenih po zidu in po stebri, zraven stoječem. „Sic transit gloria mundi“, sem si mislil! Velik si bil, še večí si hotel biti, na zadnje dobil si le revni kotek za vratmi. Kako drugač pa se blišči in se bo — čeravno zdaj ne — v časti imel grob blazega Pija, katerega je r. Viktor do smertne ure terpinčil in mu toliko solz v življenju napravil! Človek obrača, Bog pa oberne. „Quare fremuerunt gentes etc. . . et nunc reges intelligite, erudimini qui iudicatis terram. — Zakaj se vzdigujejo ljudstva itd. . . in zdaj kralji spoznajte, učite se, ki sodite zemljo“; tako žaloval je svoje dni pobožni David in žaluje po vsej pravici vjeti Leon XIII. Stermé stojim pred žalostnim spominkom in — čudno, neka skrivna moč mi ni pustila kolena pripogniti. O nekem vladarji, ki je Cerkvi veliko hudega storil, je nekdo rekel: „Si est in inferno, nulla ei prodest oratio, si est in purgatorio, maneat adhuc.“ Jaz tega sicer ne privošim, izrék pa ni brez resnega nauka. . .

Popisujem pa ta tempelj primeroma bolj natančno, ker pripoveduje se, da je ravno v tem začel učiti sv. Peter. Sv. Peter namreč pride kot reven ribič v Rim. Tu najde vse polno tempeljnov, malikom posvečenih, in kamor se oberne, opazuje le podobe in spominke malikovavstva. Gredočega po mestnih ulicah nobeden ne pozná in nobeden ne vé, kdo da je; — pride tudi do tega tempeljna, stopi vanj in začne tu svoje delovanje. Tempelj ta, v začetku, kakor sem omenil, vsem malikom poganskim zidan, posvečen je zdaj prečisti Devici Mariji. Želeli smo močno tu enkrat maševati, pa se nam ni posrečilo, ker se kasno odpira, — pa dovolj, da smo stanovali zraven tako imenitnega svetišča.

Ker sem že pri cerkvi tej, Devici Mariji posvečeni, naj pri tej priliki omenim, da Rimljani M. Devico ne-

izrečeno ljubijo in časté. Goreča ljubezen in vdanost do Matere Božje šteje se med posebne opravila Rimljanov. Rim ima, kakor sem že enkrat omenil, 80 cerkvá Mariji Devici posvečenih, in tudi vsaká druga cerkev ima gotovo po enega ali več altarjev Mariji v čast postavljenih. Cerkve Marijine so vse neizrečeno lepe, drago in bogato okinčane, z damaskom sem ter tje po stenah ogernjene in pozlačene. Povsod gorijo pred Marijinimi altarji luči, lampice in ni ga časa, ni je ure, da bi tam vernih ne vidil vtopljenih v tiho molitev ali mило prepevanje. Veliko je tu in tam Marijinih podob, pri katerih so se in se vedno še godé očitna znamenja, v jasen dokaz, kako dobra in usmiljena je Marija vsem, ki jo ljubijo in na pomoč kličejo! Da Rimci Marijo Devico časté, kaže se tudi očitno po mestnih tergh, ulicah in hišah. Na vsakem tergu namreč in tudi večidel pri cerkvah stoji eden ali več velikanskih kamnitih spominkov, piramid ali obeliskov. Na nekterih le teh, po 30—40 metrov visocih, vidi se podoba Marije Device, ki mило steguje svoje ročice proti mestu. Nikdar ne zabim — da le samo enega popišem — velikanske blizo 40 metrov visoke piramide na tergu „Spagna“, ravno pred Propagando. Na njej je zala bronasta podoba Marijinega čistega spočetja. Ta piramida in podoba na verhu je tako veličastna in lepa, da ni mogoče dopovedati. Spodej so štirje veliki preroki, Izaija, Jeremija, Ezehiel in Daniel, ki vsak svoje prerokovanje gledé prečiste Device in Božje porodnice v rokah derže. Druzega jim ne manjka kakor govoriti — tako umetno so izdelani. Ko sem to podobo stermé ogledoval, pristopi k meni nek Rimljan in mi podobo še bolj pojasni. Na to kaže mi na velikansko poslopje „Propaganda“, ali izobraževališče za razširjanje sv. vere in pravi med drugim: „Si, il re voleva avere anche la Propaganda, ma non ci fu possibile, e non ci sarà, perche allora guai...“ Rad sem Rimljana poslušal, pa odtegnil sem se mu kmalu, temveč, ker je precej glasno govoril in jaz bil sem sam brez mojih tovaršev. Romarju pa ni prijetno samemu okoli hoditi.

Oddani darovi in zbirke „Zgod. Danice“. (Dalje.) 31. avg. oddanih v knežje-škofijsko kancelijo: a) Za sv. Očeta papeža 366 gl. 93 kr.; — b) za srednje-afrikanjski misijon 65 gl. 62 kr.; — c) za naj potrebniši misijone 26 gl., in verh tega kaci 46 gl. malih zneskov, kakor za Božji grob v Jeruz., za Ameriko, Kitajsko, za nekatere domače potrebe itd.

Ravno ta dan preč. g. vodju sv. Detinstva, kan. A. Zamejcu, 215 gl. 17 kr.

1. kimovca 1881 poslali v Adrijanopol prečast. P. Tom. Brsesku 331 gl. 20 kr. in 1 ces. cekin. (Vmes 112 gl. prejetih od č. g. Val. Lah.)

2. kim. č. g. Ant. Ponikvaru zbirke za pogorelce v Knežaku 110 gl. v bankovcih, 10 gl. v sr. in 50 kr.

Ravno ta dan oddanih po čast. gosp. Jan. Demšarju 85 gl. za pogorelce v Žirovski fari na Dobračevi.

5. kim. Po čast. g. župniku v Sorici Ant. Jamniku oddanih 245 gl. in 2 vel. križavca za cerkev v Bohinjski Bistrici. (Prešnjih darov za to cerkev in tudi več družih domačih ne omenjamo, ker je bilo prejemanje poterjeno v „Danici“.)

9. kimovca č. Br. trapistu Kazimiru Benc-u v Banjaluki naslednje darove: 6 gl. za redovnike Trapiste v Bosni; 20 gl. in več ss. podobice za samostan v Marija-Zvezdi; 8 gl. za misijon oo. Trapistov v južni Afriki; 5 gl. za redovnice sv. Kervi v Bosni.

Kaj se godi s takimi, ki Gospodove dneve oskrnjajo!

(Dalje.)

Drugi zgled v drugem pomenu. Podajo se tudi v praznik trije fantje iz domače fare v drugo za drugim spolom. Med potom v neki stranski kerčmi še nekaj vina spišejo; med tem jih pa ondodni fantje zasledijo, ga tudi nekaj litrov popijejo, potem pa gredo k mostu fantov čakati in se za mejo skrijejo. Ko fantje dojdejo, nevedoč, kaj jih čaka, planejo po njih, dva hitro zbežita, enega so vjeli, in mercinarji tako strašno topli, da je tamkaj obležal; ko so ga pustili, ga tovarša do bližnje kerčme pri veliki cesti zaneseta. Ta fant je bil hudo zdelan, ni mogel več hoditi, ne govoriti in čez 5 dni je v tem žalostnem stanu svojo dušo izdihnil! Vidite grozo!... Zgodilo se je tudi to veliki praznik, v god Jezusovega vnebohoda zjutraj. Spodobilo se je taki sv. večer pripravljati se pobožno na sveti praznik, ss. zakramente prejeti, ne pa nesramno voglarenje! V praznik jim ni mar za Jezusa! O potlej na smertni postelji, čeravno je revež brez vse priprave, so pa le duhovnik z Jezusom prvi na strani. Ta 20letni fant je šel s tovarši čverst in zdrav od doma; ali nazaj ga več ni bilo, — pokopan je v tuji fari. Bodi vam vsim fantom v strahovni zgled, kaj je konec voglarjev.

(Konec sledi.)

Razgled po svetu.

Na novem Laškem je nedavno umerl neki Peter Cossa, arci-liberaluh in rudečkar, kterega zdaj liberalni listi tudi kujejo v zvezde, kakor je njihova šega, kadar oči zatise kak pajdaš njihovega kopita. Od kod tolik šum, toliko smešnega razbobnovanja tega človeka?

Od tod, ker Cossa je bil framason, pévec nove Italije, hvalisar poganstva, zagovornik Julijana odpadnika, Nerona in vsacega sovražnika keršanstva. Zato ga zdaj tako ponebeščujejo in pobožujejo, da vso méro ta neumni šum presega.

Kakor pa se nespametno počenjanje navadno samo osmési, tako je tudi zoper hudobno in bedaato „cossovanje“ eden liberalnih listov, „Corriere di Milano“, sam na noge stopil in bral levite drugim kričavskim časnikom, da bi jih móгло prav pod kožo sram biti, ako bi imeli še kaj občutka za sramožljivost. „Rekli bomo táko reč“, pravi milanski list, „ki nam bo vsih jezo naklonila, ako opomnimo, da v tem skazovanji... je nekaj prisiljenega, ki ne časti umerlega in je zmožno žaliti žive.“ Pravi dalje med drugim, da duša Petra Cossa sama bi se morala nejevolje zgroziti pred tolikim bobnanjem in kopičenjem hvalisovanj. *) S takim počenjanjem, pravi, se vedno bolj tudi po Laškem, kakor se je drugod, dela neka izmišljena intelligenca, razločna od prave ali resnične intelligence. Molčimo o tem, da neki dnevničarji neposrednje danes — s svojimi hiperbolami — kamenje lučajo na koga, ki so ga še véčeraj postavljali na altare. ... Farizejev namreč veliko število n. pr. je ravno na Laškem, ki so bili državni služabniki pod vlado Pija IX, precej ko je bil Rim uplenjen, so pa pobegnili v tabor papeževih sovražnikov, se vrinili v masne službe framasonske Italije in postali so naj hujši preganjavci papeža in Cerkve — pravi „poštenjaki“ psevdoliberalnega kopita! In kaj ti ljudje namérjajo, razodevajo sami: uničili bi radi papeštvo, da bi

*) Premisljka vredne besede. Vr

potrebili keršanstvo in obudili umazano poganstvo. „Trionferete sul cristianesimo nel Papato“, je rekel rudečkarški list „Lega“, to je, potreti si umišljujejo rudečkarji keršanstvo s tem, ako bi poterli papeštvo. Naj bi se ti novi rudeči purmani spominjali, koliko so opravili pri tem delu njihovi starodavni očanci: Neron, Julijan, in družih stotine.

Rimsko. Znano je, kako je laški minister Mančini poslal pisanje do evropejskih dvorov, v katerem je pojasnoval rogovilstva o prenašanji merliča Pija IX 13. mal. serpana. V tem pisanji pa je popisoval prenašanje kakor političko skazovanje (demonstracijo) ter lažnjivo terdil, da niso liberalci, ampak klerikalci priliko dali k rogovilstvu in so toraj rovarji zoper vstavo, češ, da so zveršitelji oporoke zoper pravo premikali ostanke Pijeve! Toda preiskava rimske apelacijske sodnije je pokazala, da minister je dvorom krivo poročal in naj višji sodnija je po natankem pretresanju te reči izrekla, da Pijev spreved se mora po vsaki ceni misliti kot versko opravilo in toraj kdor ga bega, bega versko čutilo, in to so storili oni, ki so mirni spreved psovali na očitnem prostoru, peli nespodobne pesmi in toraj dražili svoje tovarše k nadaljevanju tega pohujšanja; ti pa niso bili klerikalci, ampak liberalci. Tako določilo svetne kraljeve sodnije, ki gotovo klerikalcem ni prijazna, je zadelo kakor strela ministra in lažnjive framasonske časnike in zamašilo je usta mnogim, ki so trobili v svet, da so katoličani krivi omenjenega pohujšanja. („Zagr. katol. List.“)

Katoliški laški listi zdaj reč vsestransko pretresajo in pritiskajo ministru na vse strani; posebno „Osservatore Romano“ prinaša spis za spisom, s katerim neusmiljeno mlati po ministru Mančini-ju in njegovih tovarših.

Pod naslovom „namen“ „Osservatore Romano“ ministru Mančini-u pojasnuje, da v svojem pismu do evropejskih dvorov je razžalil diplomacijo, ker se močno obnaša, kakor bi Italija Evropi hotla postave predpisovati; da je minister s svojim izgovarjanjem škandalala od 13. jul. advokat v svoji lastni reči; da za svoje terditve ni naznanil nobenega dokaza; da je laška vlada sebi nasprotna telegrame priderževala itd. Posebno znamenito pa je, da po „Osservatoru“ noben narod s kakim dokumentom nove Italije ni priznal, da laška vlada dozdaj še nobenega pisma kake večji ali manjši vlade ni naznanila, s katerim bi bilo priznано novo stanje itd.

Cesarja ruski in nemški sta se 9. t. m. sošla v Dančigu; pričujoč je bil tudi Bizmark. Ruski in nemški časniki so tega veseli in tolmačijo si to ko znamenje priserčne prijaznosti med obema cesarstvom, pa ko poročstvo miru in reda v Evropi; toliko bolj, ker ne dvomijo, da tretja moč v tem edinstvu je Avstrija. Laški in francoski vradni časniki pa se kremžijo, ker čutijo, da ta prijaznost bode ujzda laškim in francoskim nenasitljivim pretvezam in najberže njunemu preganjanju resnice in pravice.

Zahvale:

Št. 81. Tavžentkrat bodi češena, o Marija! in sv. Jožef, ker sta mi tako hitro pomagala. Kdor se Mariji priporoči, ona ga ne zapusti. O Marija, pomagaj nam še znanprej v dušnih in v telesnih potrebah!

E. K.

Št. 82. V silo hudi zadregi zastran spolnjenja naložene dolžnosti mi je N. lj. G. proti vsemu upanju po čudni poti pomagala, ko sem jo na pomoč klicala. O Marija, bodi češena!

M. C.

V molitev priporočeni:

Da se doseže hišni mir v neki družini, in vse drugo, kar je k temu treba, naj priserčniši molitve prosi terpeča oseba. — Neki dušni tiger, da bi bil ponižan in da bi se spreobrnil. — Mladeneč, da bi nastopil pravo pot. — Deklina iz Savinske doline, že več lét hudo bolna, se prav serčno priporoča v bratovsko molitev N. lj. G. za zdravje ali saj za polajšanje v hudi bolezni, če je Božja volja. Zahv. se nazn. po „Zg. Danici“. — Mladeneč v nevarnosti zaradi vere in keršanskega življenja, zopet priporočen. — Šolska mladina za srečen začetek s podukom in za modre učnike. — Bramba sv. Cerkve zoper brezbožno framasonstvo. — Žena prav živo priporoča svojega nepokojnega in silno jezi vdanega moža v bratovsko molitev, ker to silno škoduje otrokom in celi hiši odganja srečo in blagoslov. Uslišanje se bo naznanilo. — Še druga žena ravno v tih zadevah. — Vsi dobrotuiki šolske mladine.

Zlate zerna za vsaki dan mesca.

19. kim. Dosti je zopernega pod solncem, pa naj bolj zopern je napuh pri golobradežu.

20. Nobena pregreha se težej ne skriva kakor napuh in nečimernost.

21. Ponižnost nas popolnoma dela oziroma na Boga, krotkost pa oziroma na bližnjega. (Fr. Sal.)

22. Prevzetno serce je povsod gnjusobno; zato tudi v nebesih prevzetnih angelov Bog ni terpel.

23. Kako naglo bi bahač opustil svojo ošabnost in nespametno obnašanje, ako bi vedil, kako zaničljivega se dela pred očmi bližnjega; kaj še le pred Bogom!

24. O človek, ti si v veliki zmoti, ako misliš, da si na vse strani svoboden in da te nobena postava ne veže! Malokteri greh tako hudo samega grešnika tpe, kakor razpreženost in razuzdanost, ker samopašnik nad vsimi postane suženj vsih.

25. Dokler si na razpotji, kateri stan bi si izvolil, mōli vsak dan za razsvitljenje; zakaj zmota je dostikrat nepopravljiva.

Zapisnik za bratovšino Naše ljube Gospé presv. Serca po odhodu č. g. Dolenca ima zdaj č. g. Jan. Porenta, stolni kaplan in sakristan. Njemu naj se toraj pošiljajo imena novih udov itd.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

19. kimovca. S. Januvarij, škof m. — 20. S. Evstahij in tov. m. — 21. (Kvaterni post.) S. Matej evang. — 22. S. Mavricij m. — 23. (Kvaterni post.) S. Tekla dev. m. — 24. (Kvaterni post.) B. M. D. rešenica jetnikov. — 25. Šestnajsta nedelja po Bink. Bl. Marija pomočnica ali Cervelijonska, dev.

Listek za raznoterosti.

Dr. Janez vitez Tersteniški. Presvitli cesar so z lastnoročno podpisano diplomo od 17. rožnika t. l. dr. Janezu Bleiweis, namestniku deželnega glavarja, profesorju itd., kot vitezu železne krone tretje verste vsled plemeniških pravil podelili viteški stan s primkom „Tersteniški“, od Terstenika, rojstvenega sela pradedov te družine. To selo je pod visoko goro Stor-

žičem nad Kranjem. Tako je spoštovana ta družina dospela zopet do domačega primka, ki ga je imela v začetku, kakor smo pred kaj časom slišali od dr. Jun. Bl. samega; zakaj ime Bleiweis, ali kakor se je drugi brat pisal, „Pleiweis“, je bilo ponarejeno iz „Plavež“.

— Cestitamo s priserčnostjo vsi družini.

V ljubljanskem uršulinskem samostanu so 12. t. m. tri gospodične med prav ginja obredi sprejele redovno obleko, namreč: Jozefa (zdaj Eleonora) Hudovernik, iz Radolice; in ko laiki: Neža (zdaj Cirila) Grošelj, iz Doba, in Helena (zdaj Metodija) Špelak, z Iga.

Prestave naj lepših himen sv. Cerkve J. Bilca, II. del. Cena 30 sld. v katol. bukvarni. — Že 11. 1868 in 1869 je naš verli gosp. Bilc začel poslovenjati cerkvene pesmi ali himne, kakoršne imajo mašniki v svojih cerkvenih molitvah in jih prepeva sv. Cerkev; in prišel je takrat na svetlo prvi zvezek, katerih se tudi še nekaj malo dobiva (po 25 sld.). Zdaj pa je dogotovljen drugi ter zadnji del, toda samo v 400 iztisih. Tako imamo Slovenci v svoj jezik lepo, umevno in sploh prav dobro prestavljene vse himne iz brevirja in mašnih bukev, ter jih lahko berejo in pojejo tudi tisti, ki ne umevajo latinščine. To je gotovo velika korist in ne manjša čast za naš narod, zlasti ker tudi sv. Oče so z veseljem sprejeli poklon tega dela in rekli, da dobi častni prostor v njihovi lastni osebni knjižnici. Kar smo že enkrat omenili, bodi tu ponovljeno: Naj blagi Slovenci hitro kupijo teh malo iztisov, in pa Bog nam ohrani še dolgo našega gosp. Jan. Bilca, katerega naj bi potlej prosili, da bi vse lepo delo v celoti pregledal in za novo skupno izdajo vrediti blagovolil.

Milosti sv. Očeta. Velikemu altarju M. D. v nebo vzete v Mekinah so sv. Oče podelili privilegium za popolni odpustek „ad perpetuum“, kadar koli se na njem mašuje. Čast. g. duhovnemu pastirju pa tudi osebni privilegij za trikrat v tednu.

Poterdilo in zahvala. Podpisani se zahvaljuje v svojem imenu in imenu vsih obdarovanih za obilni znesek 113 gl. 50 kr., katerega je po sl. vredništvu „Zg. Danice“ od dobrotnikov prejel za tukajšne pogorelce.

Knežak, 2. sept. 1881.

A. Ponikvar.

Na Tersatu 5. avg. 1881 so pri zboru defnitorjev okrajine sv. Križa pod predsedništvom prečast. P. provincijala Miroslava Hoenigmanna naslednji gvardijani izvoljeni: Za Kostanjevico prečast. P. Evstahij Ozimek; — za Pazen č. P. Serafin Pramberger; za Jasko č. P. Gilbert Gravelj. Vikarji pa so postavljeni: za Pazen mnogočast. P. Vilibald Séver; za Klanjec mnogočast. P. Kalasankij Margreiter; za Karlovec mnogočast. P. Palanjik Brunner.

Bramba Pija IX. Kako zopern je r. Pij IX pekl, kažejo napadi nanj še po smrti. 13. jul. so najemniki skrunili ostanke tega velikega papeža o njegovem prenašanji. Na Francoskem pa je eden časnikarjev delal še huje, ko je v nesramnem romanu preostudno gerdil celó Pijevo dobro ime. Nesramnež pa je tožen in po francoskih postāvah ima biti obsojen, da bo plačal 100.000 lir, kar zahteva zastopnik tožnika, sorodnika Pijevega, gr. Mastaja. Poslednji pa je naznanil, da ves znesek, katerega bodo francoske sodnije določile, naj se oberne za vstav neozdravljivih revežev in ubogih sirót, ki je bil od Pija IX vstanovljen v Sinigaliji.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce v Knežaku: Č. g. M. Markič s farm. 20 gl. — Žalinska duhovnija 2 gl. — Dor. Gogola 50 kr.

Za pogorelce v Dobračevi v Žirovski fari: Č. g. župnik M. Markič s farm. 20 gold. — Žalinska duhovnija 2 gl.

Za pogorelce v Cerkljah: Č. g. župnik M. Markič s farm. 20 gl. — Pr. Gostač 5 gl. — Žalinska duhovnija 2 gl. — Dorot. Gogola 50 kr.

Za pogorelce v Kostanjevici: Č. g. župn. M. Markič s farm. 20 gl.

Za razne in naj potrebniši pogorelce: Č. g. župnik Jan. Germ iz Škocijana 20 gold. — Štangarji s č. g. duh. pastirjem 7 gl. — Č. g. I. Juvanec 3 gl.

Koledniku sv. Miklavža (za novo cerkev v Bohinjski Bistici): Č. g. župnik M. Markič in farmani 20 gl. — Marjeta Vandrovce 40 gl. — Žalinska duhovnija 14 gl. — Dorot. Gogola 1 gl. — J. Kajžar 1 gl. — Štangarji s čast. g. duh. pastirjem 3 gl. — Pn. gosp. kan. in sem. vodja dr. A. Čebašek 10 gl. — Neka oseba po č. g. J. P. 50 kr. — Po pn. g. kan. Urhu 1 gl.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Iz Kapfenberga 1 gold. — Č. g. župnik J. Virant 2 gl. — Neimen. 3 gl. — Po č. gosp. Jož. Erkerji oseba 1 gl. — M. T. po č. g. J. Porentu 5 gl.

Za deško sirotišnico v Ljubljani: Iz Dolenje vasi po č. g. župniku 4 gl.

Za sv. Očeta: Neimen. 5 gl. — Č. g. J. Virant župnik 2 gl.

Za afrikanski misijon: Iz Dolenje vasi 1 gl. — Po č. g. J. Porentu 1 gl.

Za bulgarski katol. misijon v Adrianopolu: J. Kajžar 1 gl.

Za sv. Detinstvo: Iz Dolenje vasi po č. g. župn. 3 gl. — M. Jager 1 gl. po č. g. župniku A. Potočniku.

Za študentovsko kuhinjo: Neimen. 2 gl. — Preč. gospod dek. Fr. Vidic 5 gl. — G. T. P. v Ljubljani 5 gl. — Č. g. Ivan Juvan v Idriji 2 gl. — Č. g. župn. Mehovski J. Virant 1 gl. — T. R. 20 kr. — Pn. g. sem. vodja in kan. dr. A. Čebašek 5 gl. — Po č. P. Angeliku 6 gl. — Č. g. Š. Z. 1 gl. — Č. g. B. 1 gl.

Opomba. V nedeljo, 18. t. m., o 1/8 bode pri altarji Naše ljube Gospé presv. Serca sv. maša za vse tiste, ki dobrote skazujejo ubožni šolski mladini, t. j., ki kaj darujejo za „štud. kuhinjo“. Kakor je bilo že povedano, se bode vsake kvatre pri Naši ljubi Gospej opravila ena sv. maša za naj večji potrebe in za spolnjenje naj serčniših želj tistih blagodušnih dobrotnikov, ki podpirajo ubožno šolsko mladino po tej poti. Tudi pri vsaki drugi sv. maši jemljemo v „Memento“ vse omenjene dobrotnike. Letos jih toliko pomoči prosi, da se nam lasé ježijo, kadar na to mislimo, in mogli bodo le prav po malem pomoči dobivati, pa še ne vemo, če nas ne bodo na boben djali!! Ker pa verh tega fantje še niso v tisti starosti, da bi bili k ostremu vsakdanjemu postu (digiuno stretto) terdo zavezani, zato vsacega občutnega človeka serce boli, ako vidi, da se preveč pajčevine dela krog zdravega mladostnega želodca, in več ko bo pomoči od dobrih serc, manj bo take pajčevine. To govorimo zlasti takim človekoljubom, ki so zmožni to razumeti, n. pr., kateri so sami v življenji poskusili, kaj se pravi lačen biti in kateri tudi revežu želé, da bi s študiranjem v kak boljši stan prišel. Ako so pozneje nekteri nehvaležni, zato pri Bogu dobrot nima nič manjši vrednosti; nehvaležni, zlasti nehvaležni do Boga, se tudi pri premožnih in bogatih ne pogrešajo. Naj bodo tedaj ubožni šolci blagim sercem prav gorko priporočeni; vsak — tudi prav majhen dar — najde dobrotno mesto in Naša ljuba Gospá presv. Serca Jezusovega dobrotnikov ne bo pustila brez obilnega plačila.